

7. Humanisme

Het humanisme is een levensbeschouwing waarbij de mens centraal staat. Dat betekent: humanisten geloven dat mensen zelf in staat zijn om een zinvol en goed leven te leiden, zonder dat ze daar een godsdienst voor nodig hebben.

Humanisten vinden dat we als mens fundamenteel vrij zijn, en ook dat we verbonden zijn met anderen. Het gaat erom dat je in je leven steeds meer leert om goed zelf na te denken, je eigen keuzes te maken en menswaardig samen te leven met anderen. Humanisten laten zich vooral leiden door waarden als vrijheid, gelijkwaardigheid en verbondenheid.

Humanisten hebben geen heilige figuren, plekken of boeken. Ze laten zich inspireren door mensen, cultuur en de natuur. De stroming ontstond in de 15e – 16e eeuw en belangrijke inspirerende filosofen zijn bijvoorbeeld Socrates, Erasmus, Da Vinci, Kant, Arendt en Sartre, maar ook hedendaagse kunstenaars en muzikanten als Wende Snijders en Typhoon horen daarbij.

Omdat vrijheid heel belangrijk is voor humanisten, hebben ze absoluut niet dezelfde mening over veel dingen. Maar er is wel een aantal gemeenschappelijk uitgangspunten waar de meesten het grotendeels mee eens zijn. De standpunten van het Humanistisch Verbond proberen zoveel mogelijk humanisten te vertegenwoordigen. Maar uiteraard zijn er altijd humanisten die ergens een andere mening over hebben. Wat vinden humanisten van...

Euthanasie :

Humanisten zijn, net als bij abortus, voor de vrije keuze voor euthanasie. Als mensen het leven echt niet meer zien zitten, of omdat ze heel ziek zijn en pijn lijden, of omdat ze mentaal ervan overtuigd zijn dat hun leven klaar is, dan moeten ze op een veilige manier uit het leven kunnen stappen. Ook moet er goede zorg zijn voor mensen bij euthanasie, bijvoorbeeld door gesprekken met een geestelijk verzorger. Mensen moeten met anderen in gesprek kunnen over hun doodswens, bijvoorbeeld met de huisarts.

De dood

De meeste humanisten geloven dat er na de dood niets is, ook al zullen we dat nooit 100% zeker weten. Daarom is het extra belangrijk dat je hier en nu iets goeds en moois maakt van je leven en je niet teveel zorgen te maken over de dood. Levenskunst noemen we dat. Humanisten vinden het wel belangrijk dat mensen goed nadenken over de dood. Ouder worden en doodgaan horen namelijk bij het leven, en dan kan je er maar beter goed mee omgaan. Bij een goed leven hoort ook een goede dood. Bijvoorbeeld door na te denken over hoe je herinnerd wilt worden, of wat je wilt nalaten aan anderen. Sommige humanisten zeggen zelfs dat het leven zin heeft, omdat we weten dat we doodgaan.

Goed en kwaad

Volgens humanisten staat het niet vast of iets goed of fout is, het wordt niet bepaald door een God of een heilig boek. Het is aan mensen zelf om dat te bepalen met elkaar en daar afspraken over te maken. Maar dat betekent niet dat alles kan en mag. In de loop van de geschiedenis hebben we als mensen afspraken gemaakt, zoals in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Daar staat bijvoorbeeld in dat ieder mens vrij is om zijn of haar mening te geven. Het is dus moreel verkeerd om iemands mening te verbieden.

In de praktijk blijkt dat heel veel dingen niet zwart/wit zijn, maar juist heel ingewikkeld. (morele dilemma's).

Mag je bijvoorbeeld wel of niet liegen als je daarmee iemands leven kan redden? Humanisten vinden het belangrijk dat je over dit soort lastige situaties nadenkt, en daar samen een goede keuze in maakt.

De natuur

Mensen zijn niet de baas van de natuur, maar onderdeel ervan. We zijn ontstaan door miljoenen jaren van evolutie. Het verschil tussen mensen en dieren is dat alleen mensen kunnen nadenken over zichzelf. Dat maakt ons ook verantwoordelijk voor ons handelen, voor nu en voor de toekomstige generaties. Niemand leeft alleen voor zichzelf. Voor veel humanisten is de natuur een grote bron van inspiratie en geluk.